

Förslag till Hälso- och Sjukvårdsförvaltningen på Gotland

Gör klinisk forskning till en självklar och central del av arbetet för specialister och ST-läkare i allmänmedicin på Gotland.

Att skapa goda förutsättningar för att bedriva vetenskapligt arbete som en del av sitt uppdrag som distriktsläkare är ett sätt att sätta Gotlands primärvård i nationell framkant, till gagn för Gotlands befolkning. Ett nationellt nätverk för klinisk forskning i primärvården är under utformande. Detta diskuterades vid "de allmänmedicinska lärosätenas möte" i Stockholm den 20 mars 2015. De 6 allmänmedicinska lärosätena i landet, är tänkta som noder i detta nätverk. Nästa steg är att vårdcentraler med intresse för patientnära multicenterstudier identifieras.

Vårt förslag är att HSF Gotland knyter kontakter med ett progressivt forskningscentrum för allmänmedicin på fastlandet och att en satsning görs på en akademisk utbildningsvårdcentral i Visby som kan ta plats i den nationella satsningen på patientnära forskning.

Bakgrund

Ett stort antal distriktsläkartjänster är vakanta, här liksom på andra håll i landet. En satsning på utbildning av ST-läkare i allmänmedicin är en nödvändig del i att få ett mer gynnsamt rekryteringsläge för Gotlands primärvård. Att samtidigt se till att planera för en struktur som ger forskning en central och självklar del i yrkesutövandet, borgar för ökad kvalitet och kan vara ett sätt att, i konkurrens med övriga landet, locka duktiga specialister i allmänmedicin.

Alla ST-läkare förväntas uppfylla socialstyrelsens krav på "kompetens inom medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete" inkluderande ett vetenskapligt arbete á ca 10v. Dessa projekt kan, med långsiktiga satsningar på förbättrade förutsättningar för klinisk forskning, vara en öppning till en vetenskaplig karriär för Gotlands ST-läkare i allmänmedicin.

HSF saknar idag adekvata ramar och rutiner inom detta område, för att ST-läkarna ska kunna uppnå delmålet på ett optimalt sätt. Bristerna rör ffa samordning och stöd kring vetenskaplig handledning, rådgivning och utbildning runt det vetenskapliga arbetet. Idag hamnar orimligt stor del av ansvaret på den enskilde ST-läkaren att ta sig an frågorna ovan, med individuella lösningar från gång till gång. Att knyta Gotlands primärvård till ett etablerat forskningscentrum med fokus på allmänmedicin är ett avgörande steg att ta för att uppnå detta. En framtida utbildningsvårdcentral, knuten till ett väl fungerande forskningscentrum, skulle kunna bli en bas för klinisk forskning för samtliga yrkeskategorier inom primärvården.

Tidigare FoU verksamhet på Gotland.

2005-2007 hade HSF, via ett avtal med CeFAM (Allmänmedicinska Institutionen Karolinska Institutet) med stöd av det ska KARGO-avtalet, tillgång till handledare i ST-arbeten, förbättringsarbeten och forskning. Stödet kanaliserades via dåvarande vårdcentralen Hälsovården Gråbo som utsetts till

”Stockholms” 17:de akademiska vårdcentral. Stödet och samarbetet med CeFAM upphörde sedan den nya majoriteten i SLSO 2007 fattat beslut att endast stödja VC belägna i Stockholm.

2011 bildades ett ”Vetenskapligt råd” inom HSF, för att främja ett positivt forskarklimat och bistå med vetenskaplig handledning och stöd till vårdpersonalen. Rådet utgjordes av forskningsmeriterade medarbetare inom HSF. Rådet avslutade efter ett par år sitt arbete pga brist på tid, engagemang och förankring i verksamheten.

Förslag

För att skapa möjligheter att bedriva klinisk forskning för distriktsläkare och ST-läkare så väl som för andra yrkeskategorier behövs en drivande kraft. Då Gotland är litet blir det lätt personberoende.

För att bygga en stabil struktur föreslås att Gotland knyts till ett redan etablerat centrum för primärvårdsforskning.

Dessutom föreslås att man utser 2-3 personer (med representanter från primärvården och lasarettet) inom HSF med ”FoU-uppdrag”, ansvariga för att koordinera och samordna förvaltningens FoU-arbete, med avsatt tid och resurser. En viktig del i detta uppdrag, blir att bevaka och söka medel för klinisk forskning, och därmed säkra en långsiktig finansiering för FoU.

Förslag på möjliga akademiska primärvårdscentra att kontakta:

1. Uppsala universitet vore ett naturligt val då högskolan på Gotland hör till Uppsala universitet sedan ett par år.
Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap IFV, allmänmedicin och preventivmedicin.
Kontakt: Per Kristiansson (per.kristiansson@pubcare.uu.se)
2. Karolinska Institutet samt CeFAM - Akademiskt primärvårdscentrum, Stockholm
Gotland och CeFAM har tidigare haft ett samarbete genom ett KARGO-avtal. Kan detta samarbete återskapas?
Kontakt: Doc. Pär Wändel, Prof. Gunnar Nillson enhetschef forskning samt doktorand
Åsa Niper
3. Lt Kronoberg, Linneuniversitetet samt Allmänmedicinskt kunskapscentrum
Samlat forum för handledning, seminarier och kurser samt kvalitetsutveckling och forskning för primärvården.
Kontakt: Christer. Petersson@ltkronoberg.se
4. Region Skåne, Centrum för primärvårdsforskning (CPF)/kunskapscentrum för primärvård.

Verksamhetschefen på CPF var en av de drivande i samarbetet mellan Gråbo Vc och CeFAM.
Kontakt: Jan Sundquist@skane.se

Förslag till Hälso- och Sjukvårdsförvaltningen på Gotland

Sammanfattning

Uppmuntran och stöd till klinisk forskning skulle inte bara höja kvalitén inom HSF utan även öka regionens förmåga att attrahera läkare till att söka ST-tjänster/specialistläkartjänster samt främja att läkare etablerar sig på Gotland på lång sikt.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen rekommenderas att skyndsamt utreda och etablera kontakter som leder till ett snart, och mer effektivt, stöd till alla ST-läkare i deras obligatoriska vetenskapliga projekt. Att se detta som en möjlighet att långsiktigt skapa goda förutsättningar för klinisk forskning och en väl utvecklad primärvård.

Hans Brandström
DL, Ordförande SFAM

Susanna Althini
ST-läk, i Allmänmedicin, PhD

Fia-Lotta Pipping
DL, Övergripande studierektor AT/ST